

bage Grovbrød, en Bestemmelse, som strax i de følgende Aar fandt megen Anvendelse, saaledes som det af de daværende Bagerer selv er anerkjendt. Der er i Protesten paaberaabt et Andragende fra en vis Brylow; det er en Sag, som trak hen igjennem flere Aar; denne Brylow havde fra først af i 1762 ingenlunde ansøgt om andet end om Tilladelse til at bage og sælge Huisbagerrugbrød. Dette var tidligere blevet afflaaet ham, fordi hans Gaard laa paa et farligt og indfnebet Sted af Byen, men omsider blev det ham bevilget at nedsette sig her som Bager, naar han kunde faae en passende Gaard; han fik da ogsaa en saadan og indrettede et Bageri, men da han havde faaet dette, søgte han om at hans Privilegium maatte blive extenderet saaledes, at hans Gaard maatte blive immatriculeret lige med de andre Bagergaarde, hans Svende og Drenges agtes lige med Laugets, og han faae Andeel i de specielle Privilegier, som vare indrømmede Lauget, med Hensyn til at indføre fremmed Korn; men dette blev ikke indrømmet ham, da mange Bagerer vare i fattige Omstændigheder og gjerne vilde sælge deres Gaarde, hvorhos hans Privilegium, eller, som Cancelliet kaldte det, „Bevilling“, ansaaes alene personel. Det var tidligere i Sagen bemærket, at de herværende, som det hedder, „approberede“ Gaarde vare indrettede med stor Bekostning for at være bequemme dertil og rummelige i paakommende Ildbrands-tilfælde. Forøvrigt kom der i den Anledning eller i Forbindelse dermed i 1764 et Andragende, hvori der klagedes over, at efter Rescriptet af 10de April 1761 kunde enhver Lusthavende faae Privilegium til at bage og sælge grovt Brød med videre, og at Bagerne vare generede ved at denne Brylow havde anlagt sin Gaard og absolut vilde ind i Lauget, imod at erlægge en lille Douceur til samme. Bagerne anholdt derfor om Fornæelse af Rescriptet af 1739. Denne hele Sag blev tagen under Overveelse; Stampe blev hørt derover, og han meente under 16de Juli 1765, at der var ikke mere at gjøre derved, og den er kun forsaavidt mærkeligt, som det deraf fremgaaer, hvilket ogsaa af Magistraten er blevet bemærket, at de Mange, som faae daglig Bevilling til at bage og sælge Brød, skade Laugs-

Bagerne. Det er saaledes faa langt fra, at Rescriptet af 1761 ikke har havt nogen væsentlig Virkning, at det tværtimod har havt en meget betydelig Virning, og at der i en lang Række af Aar er blevet taget Hensyn hertil, navnlig hvad Rugbrødsbagerne angaaer, som fik Tilladelse til at bage Brød den Tid. Dette fremgaaer ogsaa af hvad der passerede ved Tronskiftet 1766; da androg Bagerne paany, at da de i deres fattige Omstændigheder, ved Rescriptet af 28de April 1739, havde faaet større Privilegier, men som senere af Kong Frederik den Femte ved Rescriptet af 10de April 1761, som tilstod Alle, som derom søgte, at bage Grovbrød, blev ophævet, bade de nu om, at Rescriptet af 1761 maatte tilfidesættes, og Rescriptet af 1739 igjen confirmeres. Men herpaa faldt den Resolution, at det skulde forblive ved Rescriptet af 1761, saaledes at dette blev i fuld Maade opretholdt imod Rescriptet af 1739, som man igjen vilde søge at udøve. Saaledes stod Sagen endnu i 1771, og jeg skal kun, da man har paaberaabt sig den Anordning og det Reglement, som er udkommet i dette Aar for Kjøbenhavn, tillade mig nærmere at oplyse, hvorledes det dermed har sit Sammenhæng. Denne Anordning har paa ingen Maade passeret den sædvanlige Lovgivningsvei; den er et Udkaft, som er gaaet umiddelbart fra Magistraten og Overpræsidenten igjennem Cabinetssecretairen til Kongen, og den er bleven foranlediget derved, at den nye Overpræsident, som da var bleven ansat her i Byen, spurgte, om der var nogle Monopoler her i Staden, og da hvilke og hvormange; idet han meente, at saadanne skadelige Ting maatte søges hævede. Magistraten svarede herpaa, at Monopoler vidstes ikke, men nogle sluttede Laug vare der, nemlig „Bryggergaardene, Barbeeramterne, Bramlaugets Parter, Bagergaardene, samt Bogmændene med Laugets Postgaard, saavel som Sukkerraffinaderierne og Apothekerne“; alle disse ansaae Magistraten i 1771 for sluttede Laug; det toges nu i Forening med Overpræsidenten under Overveelse, hvad der kunde gjøres for at forebygge Dyrktid, for at skaffe de fornødne Kornoplæg her i Byen m. v. Denne Anordning blev saaledes forelagt Hans Majestæt af Ca-